

*Osvědčení o udělení Hlavní ceny skupinou stoupců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2024*

**Skupina stoupců kritických intencí
Andreje Stankoviče SAMOZVANCI**

uděluje

HLAVNÍ CENU

za rok 2023

filmovému režisérovi

Vítu Pancířovi

a producentce

Kateřině Křivanové

za autorský experimentální snímek

NIC VÍC

Samozvanci konstatují, že v tomto díle se setkáváme s něčím, co už v soudobé kinematografii vídáme velmi zřídka. Je to zcela unikátní opus, který je asi dost obtížné i zbytečně srovnávat s čímkoli z aktuální produkce.

Film totiž komunikuje na mnoha úrovních. Ač je inspirován poezií, nejde o film pouze poetický. Snímek spíše empaticky a pokorně zachycuje atmosféry, zákoutí a nálady. Při jeho sledování může být divák nejprve okouzlen či fascinován mírou autorské komunikace s jednotlivými místy. Stáváme se svědky jemného a poetického spojování toho, jak čas s prostorem pracuje, jak poetika jednotlivých míst nemizí, ale proměňuje se. A jak je důležité si všimnout, že prostor s námi hovoří a dokáže nás niterně otevírat pokojnějším úvahám – pro někoho meditativnějším, pro jiného kontemplativnějším. Prostor kolem nás rovněž žije a dá se s ním bavit! A tato rozmluva s místy a jejich osobitostí vás pak může vést různými směry.

Pro celý snímek je charakteristické místy i lehce ironické prolínání vysokého s nízkým, což velmi kladně kvitovali třeba Vachek a Stankovič. Dnes však u nás takovému tvůrčímu přístupu už pšenka nekvete. Neustálým opakováním variací na téma nenabízí dílo žádnou tradiční linearitu, ale to nevadí, tím svobodnější vnímání tu autor publiku poskytuje. S nadsázkou se dá říci, že jde o vizuální procházku prostorem a časem, která má svým způsobem blíže k hudbě než k filmu. Tato procházka je pečlivě strukturovaná, zastavuje se na mnoha místech, mění tempo a ke sledujícímu přistupuje jako k dávnému příteli, který si do jednotlivých zákoutí může odlít trochu své duše, vlastního vnímání.

MMXXIV

Praha, Česká republika, Evropská unie

*Osvědčení o udělení Mimořádné ceny skupinou stoupců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2024*

**Skupina stoupců kritických intencí
Andreje Stankoviče SAMOZVANCI
uděluje**

MIMOŘÁDNOU CENU
za rok 2023

**filmové režisérce a kameramance
Kateřině Dudové**
za autorský dokumentární snímek
MOJE NEBE JE HORŠÍ NEŽ TVOJE PEKLO

Filmy Kateřiny Dudové téměř vždy zahrnují osobní rozměr doteku s tématem i prostředím, jehož je součástí, originální a takřka ve všech ohledech nekonformní styl a překvapivý humanismus. Často nás donutí nalézat pochopení pro postavy, které na první pohled téměř pochopit nejde. To vše činí z její tvorby unikátní zážitek.

Není tomu jinak ani u jejího celovečerního filmu *Moje nebe je horší než tvoje peklo*, který představuje fascinující útržky ze života i z „neživota“. Autorka s velkou mírou osobní zainteresovanosti, takřkajíc s bezprostřední blízkostí reflektuje několik lidí (sebe nevyjímaje), jejichž existence je poznamenána těžkou závislostí anebo ranami osudu. To vše jim ale přesto umožňuje nalézat vitalitu a svůj způsob pokračování, který z filmu činí pozoruhodný manifest životních paradoxů. Výsledkem je silně působivá, neustále autenticky komunikující sonda do undergroundové destruktivity, sebedestruktivity – i dosahování naděje.

MMXXIV

Praha, Česká republika, Evropská unie

*Osvědčení o udělení Mimořádné ceny skupinou stoupců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2024*

**Skupina stoupců kritických intencí
Andreje Stankoviče SAMOZVANCI**

uděluje

MIMOŘÁDNOU CENU

za rok 2023

Viktoru Barošovi a jeho týmu

za autorský dokumentární snímek

NETEČKOVANÉ PŘÍBĚHY

Samozvanci oceňují odvalu a morální důslednost, s jakou tvůrci filmu, navazujícího na étos jejich předložského opusu TEČKOVANÉ PŘÍBĚHY, prolamují ekonomické a společensko-politické tabu a s empatickým citem pro detail sledují osudy nepřizpůsobivých a ostrakizovaných lidí v období uplynulých tří čtyř let.

Dílo představuje ojedinělou, ba průkopnickou reflexi doby covidové, kdy většina světa propadla iracionální hysterii a relevantní zdravotní opatření často suplovala „ideologie covidismu“. A ideologie, jak známo, kazí charakter.

Výpovědi protagonistů snímku nám nyní z odstupu mohou připomínat 50. léta a jejich hesla jako „Kupředu, levá“ nebo „Kdo není s námi, je proti nám“. Film dává slovo lidem umlčovaným a zatracovaným, kteří kvůli nesouhlasu s vládními restrikcemi bývali paušálně označováni za Putinovy příznivce, rozličně pomlouváni a dehonestováni. Hlavním přínosem dokumentu je tady hlas pro druhou stranu, protože všechny žaloby proti ní v posledních letech většinou nectí starou právní zásadu audiatur et altera pars.

NETEČKOVANÉ PŘÍBĚHY vypovídají i o těch, kdo horlivě „vykazovali činnost“, a místo aby problém řešili, raději cejchovali občany a rozhodovali, kdo ve veřejném prostoru dostane slovo a kdo ne. Společnost je kvůli tomu dodnes iracionálně rozdělena a mnohým přivodila posttraumatickou stresovou poruchu.

Samozvanci kladně kvitují i výrazný apel autorů filmu na vzájemné smíření, odpuštění, uzdravení a sjednocení v lidských srdcích.

MMXXIV

Praha, Česká republika, Evropská unie

*Osvědčení o udělení Ceny in memoriam skupinou stoupců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2024*

**Skupina stoupců kritických intencí
Andreje Stankoviče SAMOZVANCI
uděluje**

CENU IN MEMORIAM

za rok 2023

Lubomíru Droždovi

řečenému

Čaroděj OZ

za dlouhodobou práci v oblasti nezávislého filmu
v době komunistického temna
a originalitu jemu vlastní, které prostřednictvím obrazu
dokázal přenést na filmové plátno.

MMXXIV

Praha, Česká republika, Evropská unie

*Osvědčení o udělení Zvláštního uznání skupinou stoupenců
kritických intencí Andreje (Nikolaje) Stankoviče v roce 2024*

**Skupina stoupenců kritických intencí
Andreje Stankoviče SAMOZVANCI
uděluje**

ZVLÁŠTNÍ UZNÁNÍ

za rok 2023

**Janu Seniusovi,
Jakubovi Zahradníkovi
a Janu Kebrdlemu**

za autorský hudebně poetický film
PIANO NA KŘIŽOVATCE

Vztah zvuku a obrazu (nejen) ve filmu je komplementární. Pokud nerozumíme obrazu anebo obraz ztrácí svou vyjadřovací schopnost, utíkáme se ke zvuku – mluvenému slovu či expresivním účinkům hudby – a naopak: zvuk je zbytečný, případně rušivý, vydává-li obraz jasnou výpověď (proč jsou asi blbé filmy charakterizovány především tzv. „hláškami“?).

Autoři filmu Piano na křižovatce (Jan Senius, Jakub Zahradník, Jan Kebrdle) usoudili, že zbytečná slova jsou zbytečná, a tak jejich němý film má sice – jak jinak – začátek a konec, ty ale neslouží k vytváření lineárního příběhu, ale k „orámování“ obrazu zvukových možností klavíru. Přestože autoři označují svůj film jako němý, o němý film (tedy film, kde se nemluví a doprovodná hudba slouží ke strukturování děje) se nejedná: obraz slouží k morfologizaci hudebního obrazu. A tedy také k tomu, aby udržel divákovu nebo spíše posluchačovu pozornost.

Ostatně, film by si zasloužil cenu už jen za to, že ukazuje kolosální televizní nešvar při hudebním záznamu či přímém přenosu: neustálé prolínání celků a detailů, prostřihy na diváky, architekturu či přítomné, nudící se politiky (zřejmě, aby se divák nenudil). Ejhle, stačí, aby obraz nerušil hudbu.
Anebo hudba obraz.

MMXXIV

Praha, Česká republika, Evropská unie